

Asperján György

CSAPATAINK HARCBAN ÁLLNAK

(Regényrészlet)

A Rákóczi út és a Nagykörút kereszteződésében megállt Sárival néhány percre, hogy megcsodálja a Sztálint darabolók buzgalmát. Állt a többi magyarral együtt a mind csonkább, mind fogyatkozóbb, immár fejetlen szobornál, és nevetett azokon, akik mindenáron szerettek volna egy darabkát letörni, lefűrészelni a gyűlölt zsarnok testéből, és örök emlékként hazavinni... Kicsit odébb, a sínre fektetett villamos mellett Sztálin feje ücsörgött a – nyakán. Orrát betörték, homlokát bezúzták. Arcára valaki krétával ráírta: WC!

A feltépett utcakövek, leszakadt felsővezetékek, a koválygó emberek kuszaságában Sárira nevetett, Sári pedig órá... ilyenkor a szája, az a gyönyörű szája, amellyel úgy, de úgy csókolta, még szebb volt... és a fogai, a villogó, szabályos fehér fogai, és az ajka, a szeme körül felvillanó finom ráncocskák, és a nagy, megdöbbenően tág, mélykék szeme.

– Figyelj, Sári, figyelj! – kiabált Laj, fellépett Sztálin állára, belekapaszkodott a bajszába és szemenköpte a generallisszimuszra. Sári felszabadultan kacagott, s mintha Laj a produkciójáért jutalmat érdemelne, szájon csókolta... ott, a kiszabadult örültek előtt... Igaz, senki sem figyelt rájuk, de ennyi erővel bárki odafigyelhetett volna... Igen, bárki láthatja, neki is van nője... de ez így baromság, Sári nem a nője, Sári neki... nem tudta, mi neki Sári, csak azt tudta, hogy az életénél is több, és hosszú évtizedek közös boldogsága vár rájuk...

Báméskodva, mindent szemügyre véve sodródtak az emberekkel, az emberek között. A Rókus kápolna előtt az aszfalton három holttest feküdt, két férfi szorosan egymás mellé igazítva, arcukat valaki ballonkabátjuk felhúzott szárnyával takarta el, a mellükre tűzött cédulán az érdeklődők a nevüket olvashatták, és azt, hogy: Személyi a zsebben! Oldalt, közel a fákhöz, egy nő feküdt, az ő arcát nem takarták el, szája különös fintorba fagyott. Laj megbüvölten nézte, Sári hideglelősen húzta odább: – Hogy tudod így nézni?! Ez szörnyű, olyan szörnyű!

Továbbmentek az Astoria felé, ahol rengetegen tolongtak. Amikor odaértek, látták, hogy fiatalok csoportja szovjet páncélosokat fog körül. Néhányan felmászta az egyikre, a tiszta toronyban állt és kézzel-lábbal magyarozott. Egy lobogó hajú, szőke fiatalember az orosz szavakat keresve próbálta valamiről meggyőzni... – De jóképű srác! – mondta Sári.

Laj szíve összefacsarodott: tényleg jóképű srác volt, olyan, amilyen ő is szeretett volna lenni, és persze, hogy Sárinak rögtön feltűnt, és persze, hogyha a srác is akarná, akkor Sári szívesebben lenne vele... szívesebben csókolná, simogatná, és ennek bezzeg mindent hagyta... – Éhesek – mondta a srác. – Két napja nem ettek.

Egyesek éppen vásárlásból jövet csatlakozhattak az összegyűlt sokasághoz: kenyeret, tejet, csokoládét, cigarettát adtak az előbújt katonáknak.

A tömeg éljenzett, kiabált: – A szovjet katonák velünk vannak! Gyertek ide a zászlóval! Velünk vannak! – sokan felmászta a tankra. – Gyere! – húzta Sári Lajt. – Gyere már! Húzzatok fel!

A szőke srác lenyújtotta ápolat, munkátlan kezét, megfogta Sári formás, erős csuklóját és felhúzta. Laj hirtelen olyan szomorúságot érzett, hogy egész teste elbágyadt. – A srácomat! Húzd fel a srácomat is! – kiabált Sári. A szőke srác Lajnak is segített. Boldogan mászott fel a tankra, mert lehet, hogy jóképű az a szőke gyerek, de Sárinak ő, csak ő a sráca!!!

A tankon egymásba kapaszkodtak, nehogy leessenek. Laj körbenézett: – Nézd, Sári, mennyien vagyunk! – A Kossuth Lajos utcában, a Múzeum körúton és előttük a Tanács körúton nyüzsgöttek az emberek, lobogtak a lyukas nemzeti színű és fekete zászlók. – Ez fantasztikus! Egészen csudás! – lelkesedett Sári.

A tank motorja felbögött, sűrű, mocskos füstfelhő takarta be őket. – Elindultunk, megyünk! Kurva jó! – örült Sári, és Laj is boldog volt, hiszen látta, körben valamiért szintén mindenki boldog, és akkor is kiabál, ha a másik kiabálás nélkül is értené.

A tank a Tanács körúton haladt, a rajta állók vadul lengették a lyukas zászlókat. Lajék előtt két tank csörömpölt, mögöttük két páncélozott kocsi, majd távolabb még egy szovjet tank. A tömeg a tankok mellett lépdelve kiabált: Függetlenség, szabadság, nem vagyunk mi fasiszták. Sári megkérdezte a szőke fiút, hogy hova mennek. – A Parlamenthez vagy máshova! Teljesen mindegy! – kiabált diadalmasan a srác, és Laj örömmel látta, hogy úgy különben figyelemre se méltatja Sárít.

A szállásról jött csoport tagjai is a tank körül hangoskodtak. Elöl egy összetartozó, talán egyetemista társaság körusban ordította: Függetlenség, szabadság, nem vagyunk mi fasiszták! A látszólag cél nélkül vonuló tömeg ilyenkor mindig átvette a jelszót és továbbhullámoztatta.

Kérdőzködés nélkül egyre többen csatlakoztak a menethez. – Ahhoz képest, hogy kijárási tilalom van, szépen összejöttünk – kiabált Laj Sári fülébe. A lány lekapta sráca fejéről a kalapot, és a sajátjára nyomta. – A tied, de közösen használjuk – mondta, és két kézzel átkarolta a nyakát.

Laj erősnek, bátornak, hatalmasnak érezte magát, mert már nem volt egyedül, vele volt valaki, aki észrevesz más srácot is, hiszen nem vak, de már örökre vele marad... – Ugye velem maradsz?! – kérdezte hirtelen a lánytól – Miért, hova mennék innen? – értetlenkedett Sári. – Nemcsak most, hanem most már mindig. – Lehet, hogy holnap vagy holnapután már dolgozni kell. – Nem úgy gondoltam. – Hát hogy gondoltad? – Hogy most már mi összetartozunk. – De azért délután hazaugorhatok a szállásra tiszta bugyiért? – kérdezte nevetve Sári. – Elmehetsz, de veled megyek. – És rögtön össze is házasodunk? – És gyerekeink lesznek! – Rögtön egy tucat!

Sári egyfolytában nevetett, és Laj könnyű szívvel vele.

Egyáltalán nem érdekelte őket, hogy amit a zajban a tankon, másokkal összezsúfolva, a leeséstől félve egymásnak kiabálnak, csak rájuk tartozik. Egész lelkük szabad és nyitott volt, minden érzésükkel és minden gondolatukkal együtt.

Lajnak eddig eszébe sem jutott az a lehetőség, hogy Sári már ma délután visszamegy a szállásukra, hiszen azt mondta, hogy még sok este jön a tegnap este után, valahogy az élt benne, hogy lelkesen, mindentől szabadon és mindentől függetlenül úgy élnek, ahogyan ott a tank tetején: szinte úszva, lebegve a végláthatatlan sokaság fölött.

VESSZEN GERŐ! GYILKOS ÁVÓ!

Az Arany János utcánál jártak, amikor a tömeg megtorpant. A Nyugati felől hatalmas, súlyos selyemből készült lyukas zászlót lengető, eszelősen ordító csoport közeledett. A freccsenve habzó nyál rátapadt az arcukra. A tömeg szétnyílt előttük. – A Nyugatitól jövünk! – kiabált egy aranykeretes szemüvegű. – Sári, ez az osztálytársam, Oláh Vili. – Szép szemüvege van – nevetett a lány.

Vili magából kifordulva üvöltött: – Sok ezren tüntettünk ott! A ruszlik meg a karhatalmisták ránk löttek! Meghalt vagy két tucat magyar ember! Magyar vér áztatta zászló van a kezemben! Gyertek a Parlamenthez, és ezzel a vérázta zászlóval kérdezzük meg Nagy Imrét, meddig tűri ezt! Vagy elárult bennünket?! Vesszen Gerő! Gyilkos ávó!

A tömeg átvette az új jelszót. A távol állók semmiről sem tudtak, mégis azonnal ordítani kezdtek: Vesszen Gerő! Gyilkos ávó! Sári nevetve mutatta Lajnak, amint egyszerre nyílt és csukódott az emberek szája. – Te, ez olyan csodálatos! Egészen az! – lelkesedett. Laj is úgy érezte, hogy ez a nap még fantasztikusabb, mint a huszonharmadikai. – Olyan jó, hogy eljöttünk! Hogy itt vagyunk! – kiabált Sári és szájon csókolta Lajt.

A magyar vér áztatta zászló az Arany János utcán át, a szovjet tankok védelme alatt, kijutott a Szabadság térre, ahol a tömeg már fanatizáltan ordította: Ruszlik haza!!! Vesszen Gerő! Gyilkos ávó! Az emberek úgy összetorlódtak, hogy az elől haladó két tank nem tudott magának utat vágni, kénytelen volt megállni.

Sokan megpróbálták kihasználni az alkalmat, és igyekeztek felmászni a túlszűfolt harcokcsira, az egymásba kapaszkodók mellé, közé. Ezt a nagy érdeklődést az egyik tank parancsnoka megeléghette, mert lassan körbeforgatta a tornyot. A potyautasok sikoltozva ugráltak, pottyantak a lent állók nyakába. Terhének egy részétől megszabadulva a két tank olyan határozottan indult a Kossuth tér felé, hogy az elgázolástól tartók egymást taposva húzódtak félre és nyitottak nekik folyosót.

A Lajékat szállító harcokcsi igyekezett felzárkózni. A magyar vér áztatta zászló a két utat törő tank mögött bukdácsoló a fáradhatatlan ordítókkal. Lajék látták, hogy már valahol a téren az egyik tank megállt, a toronyban megjelent a tisz, valamit magyarozott, a tömeg tapsolt, és lelkesen éljenzett.

A magyar vér áztatta zászlót lengetők csoportja elhaladt a leállt harcokcsik mellett, s mintha őket akarnák a szovjet tankok követni, ismét elindultak befelé a térre. Lajék is nekilendültek, és rövidesen feltűnt a borús ég kupolája alatt a Parlament épülete. – Itt vagyunk a Parlamentnél! – kiabált Laj a félelmet ébresztő és valahogy mégis döbbenetesen fenséges zaj közepette. – Jártál már benne? – Miért, te jártál? – kérdezte a lány és a tér szokatlan látványától villogott gyönyörű, ragyogással teli szeme. – Két éve, még nasi voltam, és elhoztak ide bennünket... az ülésteremben még azt is megmutatták, melyik székben szokott hortyogni Rákosi. – És odaköptél? – De még mennyire! – hülyült Laj.

A teret zsúfolásig töltötték a tüntetők. Az elől haladó két tank elhernyózott a Földművelésügyi Minisztérium Alkotmány utcai sarkáig. A Lajékat szállító tank tanácstalanul megállt, majd újra indult, végül a kanyarban, a kettes villamos sinein megállt. Laj látta, hogy félkaréjban harcokcsik, páncélozott járművek állnak a Parlament előtt. Senki nem mert mögéjük kerülni.

Balra, a teret záró épületek vonalában, majdnem a Ságvári tér sarkán, két teherautón felkelő fiatalok lyukas fekete zászlót lengettek. Szintén balra, a Parlament épületéhez közelebb több személygépkocsi parkolt, egy kis dombon drótkerítéssel körbe vett bódéféleség árválkodott. Sokan kerékpárjukat tolvaj érkeztek.

Laj el nem tudta képzelni, hogy ez a rengeteg ember honnan szerzett tudomást a tüntetésről. – Gyere, másszunk le! – Laj leugrott és mindkét karját nyújtva segítette a lányt. – Isteni utazás volt – lelkesedett Sári.

Távolról a Himnusz foszlányai hallatszottak. Laj halkan énekelt, Sári szép, telt hangján hangos buzgalommal.

És a Himnuszt követően: Gyilkos ávó! Ruzsik haza! Vesszen Gerő! Ezután a várakozó tömeg belekapott a Szózatba. Laj és Sári az út során elszakadt a többiektől. Körülöttük idegenek, illetve testvérek, magyarok harsogták a nemzeti imát hazájukhoz rendületlenül híven... – Menjünk közelebb – javasolta a lány.

Megfogták egymás kezét, nehogy elsodorja őket egymástól a kavargó tömeg. A lovát ugrató II. Rákóczi Ferenc fejedelem szobra mögötti rézsús domb közelébe sodródtak. A drótkerítéssel körbevett területen bódészerű fatákolmány állt. – Figyelj, Sári, ne menjünk tovább. – Innen semmit se látni. – Mit akarsz látni? – Téged! – Engem itt is láthatsz, de jobb, ha itt maradunk. – Csak nem félsz? – Teli van a tér, nincs mitől félni. – Sose gondoltam volna, hogy ilyen a forradalom. – Milyen? – kérdezte Laj és átölelte a lány vállát. – Izgis, nagyon izgis – mondta Sári és megpusztilta Laj hidegtől cserepes ajkát. – Gondoltad volna két nappal ezelőtt ezt az egészet? – Én két nappal ezelőtt még azt sem tudtam, hogy a világon vagy – nevetett Sári, és a kalapot Laj fejébe nyomta. – De most már tudod. – Képzeld, most már tudom – szemben álltak és röntgenző tekintettel nézték egymást. Tudták, hogy a téren vannak százezer emberrel együtt, és mégis egyedül voltak, csak egymás számára léteztek.

MEGSZÓLALNAK A GÉPPUSKÁK

Ebben a pillanatban iszonyatos dolog történt... valahonnan, talán az orosz tankokból, talán a Parlamentből, talán valamelyik környező épületből, vagy talán egyszerre mindenhonnan géppuskák szólaltak meg, és az emberek, az összezsúfolódott hatalmas tömeg egymást taposva, szörnyű üvöltés közben menekülni kezdett.

Laj látta, hogy védelmet keresve sokan feléjük, a kis dombon álló bódé irányába lódulnak. Sárit magával húzva szintén arra akart rohanni, de valaki elé vágódott. Átzuhan rajta és estében a lányt magával rántotta, aki abban a pillanatban felkiáltott: – Eltaláltak!

Lajon iszonyat villámlott át, felugrott, elkapta az oldalt szédült lány karját és a golyózáporban a domb felé húzta, de egy menekülő férfi teljes lendülettel belerohant és megtaszította. Repült vagy öt métert.

A géppuskatűz továbbra is hallatszott.

Ahogy felült és Sárit keresve körültekintett, magát a borzalmat látta: futkosó, négykézláb mászó vagy éppen fekre vonagló embereket. Sári sehol nem volt. Rémülten feltérdelt. A lány odébb feküdt, egy idősebb nő rázuhant, félig betakarta...

És még mindig szóltak a fegyverek, és Laj látta, hogy a lövedékek nem messze tőle becsapódnak a kockakövekbe, majd leteritenek néhány tüntetőt. Egy pillanatig úgy érezte, menekülnie kell, ha élni akar, de tekintete ismét a kövön heverő Sárit kereste, négykézláb gyorsan odamászott hozzá. – Hol találtak el? – Sári nem válaszolt, csak felé fordította a fejét és Laj látta, hogy a gyönyörű, az őt olyan csodálatosan csókoló szájából vér folyik. – Fáj valamid? – Nem – mondta a lány és vér buggyant ki a száján.

Laj körbenézett, hogy honnan löhetnek, de még mindig mindenhonnan szóltak a fegyverek. Közvetlenül mellette ismét becsapódott néhány golyó. A fegyverropogást sikoltozás, halálhörgés kísérte.

A lány mellett térdelt. Már nem akart menekülni, csak az volt a fontos számára, hogy foghassa Sári kezét. Az örület közepette hirtelen úgy érezte, hogy ami két napja és itt öt perce elkezdődött, nagyon régóta tart és soha nem ér véget... – Hol találtak el? – Nem tudom... hátulról... – mondta Sári és ismét kibuggyant száján a vér. – A hátamat... – tette hozzá nehezen.

Laj lehúzta a mozdulatlan nőt Sári lábáról... A lányon nem látott semmilyen sérülést, és nem fogta fel, hogy akár nagy is lehet a baj. – Felültesselek? – Sári a fejét rázta.

Körben sok ember feküdt a földön, egyesek nyögtek, mások meg se mozdultak. Mindenhonnan ordítózás, zokogás, segítséget kérő kiabálás hallatszott. A fegyverzajban egy férfi kúszott hozzájuk: – Mi baja van? – nézett a lányra. – Nem tudom, eltaláltak. – A férfi megfogta Sári fejét, kicsit megemelte, a lány szájából vér folyt, alatta már töcsa támadt. – Tüdőlövés. Hozzá tartozód? – Igen – válaszolt Laj.

A térnek hol ezen, hol azon a pontján még mindig szóltak a fegyverek. Laj agyán átvillant, hogy talán mindenkit agyonlönek. Őt is. Ezt a rendes pasast is. De hát csak löjék le, ha nekik úgy tetszik, öljenek meg mindenkit a rohadtak. Felállt, óvatosan hanyatt fordította Sárit, a hóna alá nyúlt és húzni kezdte a rézsú felé, ahol sokan fedezéket találtak. – Segítek – mondta a férfi. Felugrott, elkapta Sári lábát, néhány pillanat alatt a füves részre értek. – Ide nem lönek – vélekedett Laj. – Mindenhova lönek. Maradj velem! – javasolta a férfi, és kúszni kezdett az épületek mellett álló teherautók felé, amelyekről a fegyveresek kétségbeesetten leugráltak.

Sári kitágult szemmel nézett, tekintetében Laj olyan különös félelmet, szorongást, riadalmat látott, hogy hirtelen űr támadt a lelkében és eszelős hit, hogy a tüdőlövés nem jelent sokat, nem jelent semmit, azt túl lehet, túl kell élni... Sári nem hal meg, nem halhat meg. – Meghalok – suttogta a lány. De ez a suttogás Lajnak nem a lelke, hanem az értelme legmélyére hatolt. Nézte Sári arcát és annyira ismerősnek látta, mintha örök időktől őbenne alakult volna ilyené. – Nem halsz meg, dehogyan halsz meg... meglátod, nem lesz semmi baj, nemsokára jön a mentő... a karomba veszlek...

Sári mellé térdelt, felemelte, magához húzta, és a karjába emelte. – Segítsenek, kérem, segítsenek! – kiabált, de senki sem foglalkozott vele. Körben halott vagy vonagló, csúszó-mászó emberek vették körül. Hirtelen arra gondolt, hogy azt a golyót, amely eltalálta a lányt, neki szánta a véletlen, és Sári a saját testével fogta fel... a halált...

Érezte, hogy a szivárgó vértől csatakos a hasaalja, az öle... Félt, hogy Sári elvérzik, és mire megjön a mentő... De miért nem jönnek már a mentők? – Hogy érzed magad? – Sári bólintott, majd óvatosan azt mondta: – Jól. – És mintha valami riasztó gondolat futott volna át a fején, akadozva megkérdezte: – Velem maradsz? – Veled maradok, nem megyek sehova...

A fegyverek hol itt, hol ott még mindig kattogtak, de Laj már nem félt. Nézte Sári arcát és arra gondolt, hogy talán egy pillanat múlva őt is eltalálja egy golyó, elsötétül előtte minden, és soha többé nem látja ezt a csodálatos arcot... És löttek, még mindig löttek, és nem is hagyják abba. A szürke ég alatt ez a halál. Az ő halála, mert Sárinak élnie kell. És egyáltalán nem baj, ha ő meghal, ha most minden, de minden véget ér.

És egyszer csak abbamaradt a lövöldözés, és csak a legszörnyűbb emberi kétségbeesés hangjai hallatszottak: hörgés, segítségkérő könyörgés, nyögés, jajveszékélés... – Emberek, segítsenek, mert elvérzik.

Váratlanul megjelent az a férfi, aki néhány perce segített Lajnak. A keze, a ruhája csupa vér volt. – Ne félj, kislány, jön a mentő, és gondom lesz rá, hogy rögtön ide jöjjenek, ne félj... – Meghalok – suttogta Sári. – Dehogy halsz meg, az nem olyan könnyű. Ne mozgasd, mert akkor jobban vérzik... maradjatok így, amíg visszajövök, és beszélj hozzá... beszélj neki, tartsd szóval... – Gyöngéden megsimogatta Sári arcát.

SÁRI, NYISD KI A SZEMED!

Lajnak folyt a könnye. Nem gondolta, hogy vannak a világon ilyen csodálatos emberek, mint ez a férfi, aki Sárinak senkije és neki, mégis törődik velük, egyből észrevette, hogy Sári tüdejét találta el a golyó, vagyis ért az ilyesmihez, talán orvos, és ha ez az ember azt mondja, hogy Sári nem hal meg, akkor az úgy is van. – Vigyázz rá! – mondta Lajnak. – Sok a halott és a sebesült, nagyon sok... és jövök értetek...

A férfi eliszkol, Laj pedig ott maradt rettenetes, tehetetlen, bénító félelmével... – Hallottad ugye, hogy jön érted? Biztosan jön... és beviszünk a kórházba... meggyógyulsz... biztosan meggyógyulsz... – Fogta Sári kezét, azt a kedves kezét, amely olyan gyöngéden simogatta az éjszaka az arcát, és csókolgatni kezdte... olyan erőtlén, olyan hideg volt az a kéz... – Ez az ember orvos, ez tudja... ez mindent tud... meggyógyulsz és minden olyan szép lesz... mi majd úgy élünk, hogy sose hazudunk egymásnak... Ugye, így lesz? Kérlek, bólints. – Sári kinyitotta a szemét és hunyorítva jelzett, hogy úgy lesz. – És tudod, mit szeretnék? Egyszer elmenni veled Tihanyba... azt mondják, az Magyarország legszebb tája... láttam egy fényképen... Ott állni a templom mellett és nézni a Balatont... a fehér vitorlákat... Te láttad már a Balatont? Ne szólj, csak jelezz a szemeddel.

Sári arca sápadt volt, feje oldalt billent, szeme nyitva volt, de eltűnt belőle a ragyogás és vele a korábbi félelem, szorongás is... csak a fénytelen szürkeség maradt... szájából habosan csordogált a vér, az álla alatt összegyűlt és megalvadt... mint alvadt vérdarabok, úgy hullnak eléd ezek a szavak... villant át Lajon. – Sári! Sári, ne aludj el... nagyon kérek...

Laj óvatosan megrázta, a lány megrezzent... El, gondolta, él és éljen, csak meg ne haljon, nehogy meghaljon... – Sári, most már nem lőnek, már soha többé nem fognak löni, és minden szép lesz, meglátod, hogy minden szép lesz, csak nem szabad elaludni... kérlek, ne aludj el, tartsd magad, Sári, nagyon kérek... nem szabad elaludnod... gondolj az éjszakánkra... Szeretlek, hallod, ahogy a füledbe súgom?

A lány biccentett. – Szeretlek. Szeretlek. Annyira szeretlek, könyörgöm, nézz rám... nyisd ki a szemed... – Sári kinyitotta a szemét. – Fázom – suttogta alig hallhatóan. – Nehéz... nehéz... – Semmi sem nehéz, meggyógyulsz, mert szükségem van rád... én nélküled nem akarok élni... meg kell gyógyulnod... – Laj nem mert sírni, tudta, hogy nem szabad sírni. – Ugye tudod, hogy meggyógyulsz? Sári, kérek, nyisd ki a szemed.

De a lány nem nyitotta ki a szemét. Laj kétségbeesett: – Könyörgöm, segítsenek! – Senki sem törődött vele. – Kérlek, nyisd ki a szemed, kérek, ne halj meg, nagyon kérek...

Őrült szirénázást hallott, a kocsik valahol a téren leálltak. Úgy érezte, telnek a percek, mindenkihez odamennek, csak őket nem keresi senki. Nem tudta, mit tegyen. Sári szájából tovább szivárgott a vér, és teltek a percek és minden, már minden reménytelennek látszott...

Tartotta a lányt, elszibbadt a lába, a keze, a lelke, és hiába harapta véresre a száját, hogy elfojtsa a sírását, folytak a könnyei. Már jó ideje úgy gondolta, nincs isten, de most biztos volt benne... mert ha volna, nem büntetné ennyire...

Ekkor feltűnt a férfi két mentőssel, akik hordágyat hoztak. A férfi leguggolt, megfogta Sári pulzusát. – Él, még él, de nagyon gyenge a pulzusa, sok vért veszített... Gyorsan, fiúk!

A két mentő a hordágyra helyezte Sári, sietős léptekkel indultak a harmincméternyire álló városi autóbushoz. Laj gémberegett lábbal, halottakon át lépve, vértócsákban csúszkálva igyekezett utánuk. – Tüdőlövés – mondta az egyik mentő a buszban a betegeket fogadó orvosnak, akinek a fehér köpenye merő vér volt. – Ide tegyék! – intézkedett az orvos, és rögtön a lány pulzusa után nyúlt.

A buszban már sokan voltak. A mentősök újabb sebesülteket hoztak. – Jöjjenek fel, hármat le kell tenni, közben meghaltak. – A mentősök felszaladtak, a halottakat a lábuknál, kezüknél fogva lecipelték, és a busz mögött a kockakőre fektették.

Csak már indulnának, csak mennének már – rimánkodott magában Laj. De nem indultak, még ott álltak, még újabb sebesültekre vártak. – Ne haljon meg, drága istenem, mostantól fogva életem végéig hinni fogok benned, csak ne haljon meg – fohászzkodott magában a busz ajtajánál toporogva. – Menj el az útból, öcsi – szólt rá az egyik mentős. Laj készséggel odébb ugrott. Máskor ölt volna, ha leöcsizik, most mindennél fontosabb volt, hogy végre elinduljanak.

Azon vette észre magát, hogy ő, az istentagadó sírós kántálással hangosan könyörög istenhez, és furcsa önkívületi állapotban véres kezével az arcát masszírozza. – Menjünk – mondta végre az orvos. – Magukkal mehetnek? – kiáltott az orvosnak. Az orvos csak legyintett. Gyorsan a vezetőfülkéhez szaladt. – Melyik kórházba mennek? – Fogalmam sincs – mondta a sofőr és gázt adott. Az emberek utat nyitottak a busznak, amely befordult a Báthory utcába és eltűnt Laj szeme elől.

Gulácsy Lajos: Női arckép (Visszaemlékezés egy fiatal asszonyra) 1912-13 mt.